

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIAT.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja: ul. Miodowa Nr 22. Telefon Redakcji 11-44-05. Telefon Administracji 11-80-13. Telefon Ekspedycji 11-80-19. Ogłoszenia: ul. Królewska 5. Kasa czynna od godz. 8 i pół do 1 po pld., w soboty do g. 12 w pld. Konto czekowe w P. K. O. — 730.

Oddziały „Monitora Polskiego”:

BYDGOSZCZ, Gdańska 22, tel. 15-74; GDANSK, Neugarten 27, tel. 240-79; GDYNIA, Skwer Kościuszki 16, tel. 17-20; KATOWICE, Al. 3 Maja 34, tel. 305-65 i 310-91; KRAKÓW, Rynek Główny 6, tel. 104-99 i 105-00; LŹÓW, Akademicka 11, tel. 200-20, 200-45; ŁÓDŹ, Piotrkowska 121, tel. 101-11 i 115-24; POZNAŃ, Fredry 8, tel. 28-57, 28-58; TORUŃ, Pl. Bankowy 2, tel. 12-63; WILNO, Mickiewicza 15 m. 5, tel. 6-74, 17-85 i 18-75.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 172. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 173. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1939 r. Nr AA. 17 i 94 w sprawie odebrania debitu.

Poz. 174. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1939 r. Nr AA. 17-g-327 w sprawie odebrania debitu.

Poz. 175. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 marca 1939 r. o zmianie nazwy miasta Wierzbika w powiecie łżeckim, województwie kieleckim.

WYSZEDŁ Z DRUKU NR 29 DZIENNIKA USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z DNIA 1 KWIEŹNIA 1939 R., ZAWIERAJĄCY TREŚĆ NASTĘPUJĄCĄ:

USTAWY:

Poz. 195 — z dnia 30 marca 1939 r. o komunikacjach w służbie obrony Państwa.

Poz. 196 — z dnia 30 marca 1939 r. o zasiłkach dla rodzin osób, odbywających czynną służbę wojskową.

Poz. 197 — z dnia 30 marca 1939 r. o wycofaniu urzędów, ludności i mienia z zagrożonych obszarów Państwa.

Poz. 198 — z dnia 30 marca 1939 r. o zmianie ustawy o ochotniczych lotach ćwiczebnych.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW:

Poz. 199 — z dnia 31 marca 1939 r. o zakazie wywozu owsa.

DZIAŁ URZĘDOWY.

—oOo—

Zarządzenia Władz Naczelnych.

—oOo—

172.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 458) nadaje

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy społecznej:

Józefowi Arturowi Barańskiemu we Lwowie, — Walentemu Bednarzowi w Cieszynie, — Kazimierzowi Borkiewiczowi w Gdyni, — Grzegorzowi Burzyńskiemu w Lublinie, — Wacławowi Chodnickiewiczowi w Warszawie, — Władysławowi Czechowskiemu w Sosnowcu, — Józefowi Gajewskiemu w Pułtusku województwa warszawskiego, — Franciszkowi Gierałowskiemu w Pułtusku województwa warszawskiego, — inż. Karolowi Władysławowi Grabowskiemu w Setropiu powiatu plockiego, — Janowi Halladinowi w Płocku województwa warszawskiego, — Wacławowi Hertesowi w Sosnowcu, — Edwardowi Horbaczewskiemu w Bydgoszczy, — Andrzejowi Janowskiemu w Lidzie województwa nowogródzkiego, — Teofilowi Jaźwińskiemu w Słepkowie powiatu plockiego, — Stefanowi Jędrusikowi w Będzinie, — Władysławowi Kołodziejowi w Brześciu n. Bugiem, — Adolfovi Koścowi w Rudzie Śląskiej, — Tomaszowi Poraj-Koźmińskiemu w Katowicach, — Emilowi Fryderykowi Kuligowi w Grodnie, — Aleksandrowi Kuśmierskiemu w Mławie województwa warszawskiego, — Stanisławowi Kwasięborskiemu w Biskupicach powiatu plockiego, — Stanisławowi Laskowskiemu w Zawierciu, — Czesławowi Lisia-kowi w Łodzi, — Wojciechowi Litewskiemu w Płocku województwa warszawskiego, — Rudolfovi Mirskiemu w Warszawie, — Aleksandrowi Neumanowi w Grudziądzu, — Wiktorowi Nosalowi w Druskienikach województwa białostockiego, — Romanowi Nowakowi w Pruszkowie powiatu warszawskiego, — Władysławowi Omaków

skiemu w Łodzi, — Kazimierzowi Osterczemu w Warszawie, — Marianowi Tadeuszowi Pakowskiemu w Brześciu n. Bugiem, — Janowi Paścikowi w Przemyślu, — Wacławowi Piątkowskiemu w Sosnowcu, — Michałowi Plichcie w Brześciu n. Bugiem, — Witoldowi Pruszyńskiemu w Rusociej powiatu grodzieńskiego, — Janowi Radoszewskiemu w Grodnie, — Leonardowi Rodziewiczowi w Grodnie, — Piotrowi Rosoczukowi w Stołpcach, — Wojciechowi Rusinowi w Cieszynie, — Franciszkowi Sadłowskiemu we Lwowie, — Karolowi Samarzewskiemu w Czeladzi województwa kieleckiego, — Józefowi Sauterowi w Lublinie, — Jerzemu Mieczysławowi Sikorskiemu w Pułtusku województwa warszawskiego, — Konradowi Smoczyńskiemu w Grudziądzu, — Władysławowi Stankiewiczowi w Poznaniu, — Alojzemu Sulczyńskiemu w Czeladzi województwa kieleckiego, — Ignacemu Świątłowskiemu w Grodnie, — Józefowi Świerczyńskiemu w Brześciu n. Bugiem, — Stefanowi Topolskiemu w Poznaniu, — Tadeuszowi Trawińskiemu w Poznaniu, — Adamowi Trzynie w Iwonicy województwa lwowskiego, — Antoniemu Turkiewiczowi we Lwowie, — Ignacemu Józefowi Tyblewskiemu w Czeladzi województwa kieleckiego, — Janowi Wilanowiczowi w Radomiu, — inż. Janowi Wiorogórskiemu w Katowicach, — Stanisławowi Witkowskiemu w Chorzowie, — Władysławowi Wojnarowskiemu w Przemyślu, — Rudolfowi Wolnemu w Gdyni, — Jerzemu Zabokrzyckiemu w Pułtusku województwa warszawskiego, — Czesławowi Zawadzkiemu w Grodzisku województwa warszawskiego;

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz drugi

za zasługi na polu pracy społecznej:

Ferdynandowi Podhoreckiemu w Gdyni, — Włodzimierzowi Różgiewiczowi w Białymstoku, — Henrykowi Wyżnerowi w Grudziądzu;

BRĄZOWY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy społecznej:

Stanisławowi Adamczykowi w Łęczycy województwa łódzkiego, — Leonowi Franciszkowi Andrzejewskiemu w Gdyni, — Piotrowi Augustynowi w Tarnopolu, — Kazimierzowi Baboryko w Sokółce województwa białostockiego, — Piotrowi Bartosikowi w Skierniewicach województwa warszawskiego, — Antoniemu Bednarkowi w Łodzi, — Praksedzie Bestyńskiej w Poznaniu, — Antoniemu Bębenkowi w Lipinach powiatu świętochłowieckiego, — Ignacemu Bissowi w Poznaniu, — Ignacemu Blicharskiemu w Będzinie, — s. p. Piotrowi Boguckiemu, ur. 26.IV. 1892 r., — Ignacemu Bondasiewiczowi w Sosnowcu, — Franciszkowi Boruckiemu w Pułtusku województwa warszawskiego, — Stefanowi Buczkowskiemu w Przemyślu, — Janowi Bugajewskiemu w Łodzi, — Janowi Bukale w Przemyślu, — Stefanowi Chojnackiemu w Częstochowie, — Władysławowi Cwiertni w Przemyślu, — Tomaszowi Cypkowi w Skierniewicach województwa warszawskiego, — Marianowi Czajce w Brześciu n. Bugiem, — Władysławowi Czepielukowi w Tarnopolu, — Wawrzyńcowi Czerwińskiemu w Będzinie, — Józefowi Daczko w Prokocimiu województwa krakowskiego, — Zygmuntowi Degórskiemu w Chorzowie, — Antoniemu Drymlowi w Poznaniu, — Janowi Duclkiemu w Skierniewicach województwa warszawskiego, — Bronisławowi Federakowi w Częstochowie, — Antoniemu Figłowi w Poznaniu, — Kazimierzowi Gajewskiemu w Mławie województwa warszawskiego, — Tomaszowi Gawłowi w Przemyślu, — Antoniemu Gasiorkowi w Groźcu powiatu będzńskiego, — Wojciechowi Gezeli w Tarnopolu, — Janowi Głowackiemu w Mławie województwa warszawskiego, — Władysławowi Golińskiemu w Cieszynie, — Władysławowi Gondkowi w Nowym Sączu województwa krakowskiego, — Franciszkowi Gólczowi w Rudzie Śląskiej, — Janowi Górnickiemu we Lwowie, — Józefowi Górskiemu w Stołpcach, — Janowi Gudalewskiemu w Czarnej Wsi województwa białostockiego, — Feliksowi Hadajowi w Warszawie, — Teodorowi Hajdrychowi w Łęczycy województwa łódzkiego, — Józefowi Hryniewickiemu we Lwowie, — Wacławo-

wi Jakobsowi w Łodzi, — Franciszkowi Jakubowskiemu w Białymstoku, — Piotrowi Romanowi Jakubowskiemu we Włochach powiatu warszawskiego, — Henrykowi Jankowskiemu w Grudziądzu, — Adamowi Jechnie w Warszawie, — Mieczysławowi Jeżkowi w Krakowie, — Janowi Jędryjasowi w Lipinach powiatu świętochłowieckiego, — Józefowi Jędrzejewskiemu w Mławie województwa warszawskiego, — Stefanii Kamińskiej w Mławie województwa warszawskiego, — Władysławowi Kamińskiemu w Mławie województwa warszawskiego, — Janowi Kiturze w Przemyślu, — Emanuelowi Klimczakowi w Białej województwa krakowskiego, — Marcinowi Klimeckiemu w Brześciu n. Bugiem, — Bronisławowi Klimek w Mławie województwa warszawskiego, — Janowi Władysławowi Kłaczyńskiemu w Grabowie powiatu łęczyckiego, — Pawłowi Knuthowi w Gdyni, — Władysławowi Kołakowskiemu w Mławie województwa warszawskiego, — Andrzejowi Arturowi Kołodziejowi w Przemyślu, — Franciszkowi Kołodziejowi w Nowym Sączu województwa krakowskiego, — Bronisławowi Kopczyńskiemu w Walerianowie powiatu mińsko-mazowieckiego, — Janowi Koralewskiemu w Inowrocławiu, — Kazimierzowi Kosakowskiemu w Pułtusku województwa warszawskiego, — Robertowi Kotowi w Michałkowicach powiatu katowickiego, — Władysławowi Kowalikowi w Sarnowie powiatu będzńskiego, — Stefanowi Kowalskiemu w Białymstoku, — Józefowi Kozłowskiemu w Inowrocławiu, — Władysławowi Kozłowskiemu w Łęczycy województwa łódzkiego, — Stanisławowi Krajewskiemu w Inowrocławiu, — Edmundowi Kramarczykowi w Michałkowicach powiatu katowickiego, — Władysławowi Kroczykowskemu w Przemyślu, — Tomaszowi Królczykowi w Poznaniu, — Kazimierzowi Krysztafkiewiczowi w Siemianowicach Śląskich, — Władysławowi Kwaśnickiemu w Przemyślu, — Bronisławowi Kwiatkowskemu w Sosnowcu, — Stanisławowi Lemanowiczowi w Płocku województwa warszawskiego, — Teofilowi Lizakowi w Chropaczowie powiatu świętochłowieckiego, — Józefowi Lubaszce w Chropaczowie powiatu świętochłowieckiego, — Michałowi Maciołkowi w Lipinach powiatu świętochłowieckiego, — Janowi Makarowi w Grodnie, — Władysławowi Martyniukowi w Kozowej powiatu brzeżańskiego, — Franciszkowi Maszkowskiemu w Woli Drzewieckiej powiatu skierniewickiego, — Antoniemu Matuszewskiemu w Mławie województwa warszawskiego, — Stanisławowi Mądrowskiemu w Pułtusku województwa warszawskiego, — Teodorowi Menchowi w Białymstoku, — Grzegorzowi Michałkowi w Chropaczowie powiatu świętochłowieckiego, — Pawłowi Mogile w Michałkowicach powiatu katowickiego, — Witoldowi Motylewskiemu w Żyrardowie powiatu błońskiego, — Janowi Mroczkowskiemu w Sochaczewie województwa warszawskiego, — Marianowi Najdekierowi w Brześciu n. Bugiem, — Julianowi Niemiatuskiemu we Włochach powiatu warszawskiego, — Michałowi Nowickiemu w Druskienikach województwa białostockiego, — Stefanowi Nurczyńskiemu w Zawierciu, — Józefowi Olko w Łodzi, — Tomaszowi Osadzie w Będzinie, — Janowi Paradowskiemu w Grudziądzu, — Tadeuszowi Parchyńskiemu w Warszawie, — Tadeuszowi Piechowiczowi w Przemyślu, — Janowi Pieńkosowi w Pułtusku województwa warszawskiego, — Kazimierzowi Pietrzykowi w Skierniewicach województwa warszawskiego, — Stanisławowi Pikowi w Łęczycy województwa łódzkiego, — Józefowi Prędkiemu w Michałkowicach powiatu katowickiego, — Bronisławowi Puszko w Sokółce województwa białostockiego, — Józefowi Rajewskiemu w Płocku województwa warszawskiego, — Franciszkowi Rautowi we Lwowie, — Karolowi Resłowi w Tarnopolu, — Kazimierzowi Rogoniowi w Zawierciu, — Stefanowi Rzemkowi w Pułtusku województwa warszawskiego, — Władysławowi Antoniemu Sabramowiczowi w Przemyślu, — Antoniemu Sikorskiemu w Będzinie, — Augustowi Sikorskiemu w Przemyślu, — Henrykowi Sobąńskiemu w Łodzi, — Franciszkowi Sroce w Częstochowie, — Janowi Stańcowi w Nowym Sączu województwa krakowskiego, — Adamowi Stec-

kiewiczowi w Białymstoku, — **Stefanowi Sterlińskiemu** w Łęczycy województwa łódzkiego, — **Edwardowi Władysławowi Stramskiemu** w Sosnowcu, — **Aleksandrowi Surowcowi** w Jeziorkach województwa białostockiego, — **Józefowi Kazimierzowi Szafrancowi** w Będzinie, — **s. p. Władysławowi Mora - Szorcowi**, ur. 12.XII. 1893 r., — **Ludwikowi Szymańskiemu** w Częstochowie, — **Stanisławowi Szymańczykowi** w Janowie powiatu mińsko-mazowieckiego, — **Feliksowi Szytenhelmowi** w Sochaczewie województwa warszawskiego, — **Ignacemu Szyszce** w Lesznie, — **Leonowi Trębińskiemu** w Warszawie, — **Grzegorzowi Trojanowi** we Lwowie, — **Michałowi Urbanowiczowi** w Drusienkach województwa białostockiego, — **Józefowi Walaszce** w Lipinach powiatu świętochłowskiego, — **Janowi Walkowi** w Katowicach, — **Józefowi Wanotowi** w Komorowicach województwa krakowskiego, — **Bronisławowi Wencelczykowi** we Włochach powiatu warszawskiego, — **Józefowi Wilkowi** w Drusienkach województwa białostockiego, — **Wiktorowi Wojtyłko** w Bielsku województwa śląskiego, — **Stanisławowi Wolendrowi** w Poznaniu, — **Julii Wolskiej** w Łęczycy województwa łódzkiego, — **Józefowi Wróblewskiemu** w Katowicach, — **Tadeuszowi Wróblewskiemu** w Będzinie, — **Józefowi Wydubie** w Inowrocławiu, — **Wawrzyńcowi Wysockiemu** w Grodnie, — **Wojciechowi Zaborowskiemu** w Mławie województwa warszawskiego, — **Michałowi Zagalskiemu** w Łodzi, — **Janowi Zakrzewskiemu** w Pułtusku województwa warszawskiego, — **Stanisławowi Zandekiemu** w Poznaniu, — **Józefowi Zaniewskiemu** w Grodnie, — **Andrzejowi Zdunowi** w Żyrardowie powiatu blińskiego, — **Kazimierzowi Zeberkowi** w Mińsku Mazowieckim, — **Romanowi Zielińskiemu** w Białymstoku, — **Karolowi Zychowi** w Sporyszu powiatu żywieckiego, — **Antoniemu Żelaznemu** w Prokocimiu województwa krakowskiego.

Warszawa, dnia 29 marca 1939 r.

Prezes Rady Ministrów:
—) **Stawoj Składkowski**.

—oOo—

173.

ZARZĄDZENIE MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 27 marca 1939 r. Nr AA. 17 f 94.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debity komunikacyjny niżej wymienionym drukom i zakazuje ich rozpowszechniania na obszarze Państwa:

czasopismu „**Świat i Polska**“ — wydawanemu w języku polskim w Paryżu;
czasopismu „**Froufrou**“ — wydawanemu w języku francuskim w Paryżu;

czasopismu „**Informacyjny Biuletyn**“ Sojuszu Ukraińskich Emigranckich Organizacji w Francji“ (Bulletin d'Informations de l'Union des Associations des Emigrés Ukrainiens en France) — wydawanemu w języku ukraińskim i francuskim w Paryżu;
czasopismu „**Nastup**“ — wydawanemu w języku ukraińskim w Chust (Huszt).

Dyrektor Departamentu:
—) **Godlewski**.

—oOo—

174.

ZARZĄDZENIE MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 29 marca 1939 r. Nr AA. 17-g-327.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa Prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debity komunikacyjne i zakazuje rozpowszechniania na obszarze Państwa czasopisma „**Russkij w Anglii**“ — wydawanego w języku rosyjskim w Londynie.

Dyrektor Departamentu:
—) **Godlewski**.

—oOo—

175.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 28 marca 1939 r.

o zmianie nazwy miasta Wierzbnika w powiecie iłżeckim, województwie kieleckim.

Na podstawie art. 2 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o ustalaniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 850) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Nazwę miasta Wierzbnika w powiecie iłżeckim, województwie kieleckim zmienia się na „**Starachowice-Wierzbnik**“.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:
—) **Stawoj Składkowski**.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—oOo—

Z Kancelarii P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

W sobotę o godz. 16.30 Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki przyjął w obecności P. Marszałka E. Śmigłego-Rydza P. Prezesa Rady Ministrów gen. F. Ślawoja Składkowskiego i P. Ministra Spraw Zagranicznych plk. Józefa Becka, którzy referowali o stanie spraw bieżących.

• • •

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w sobotę prymasa Polski ks. kardynała dr Augusta Hlonda.

• • •

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w sobotę delegację Centralnego Komitetu Wykonawczego P. P. S. i Komisji Centralnej Klasowych Związków Zawodowych w osobach: T. Arciszewskiego, Kazimierza Pużaka, Wilhelma Topinka i M. Niedziałkowskiego.

—oOo—

Z Prezydium Rady Ministrów.

P. Prezes Rady Ministrów gen. F. Ślawoj Składkowski przyjął w sobotę delegację Zarządu Głównego Związku Podoficerów Wojsk Polskich w stanie spoczynku w osobach: prezesa — Lombarskiego Stan. i wiceprezesa — Grocholskiego Tadeusza, która wręczyła P. Premierowi odznakę honorową Związku.

• • •

P. Prezes Rady Ministrów gen. F. Ślawoj Składkowski otrzymał następujące depeche:

„Zebrani na dorocznym Walnym Zgromadzeniu byli ochotnicy Armii polskiej z lat 1918—1921 oddziału krakowskiego składają Ci, Panie Premierze, hołd i wierność, i przyrzekamy, że w każdej chwili stoimy gotowi na Twój rozkaz dla dobra Ojczyzny, jak ongiś w latach 1918—1921“.

„Zarząd Zrzeszenia przedstawicieli handlowych i komisantów ma zaszczyt zawiadomić, że wobec powagi chwili, wymagającej największych ofiar i wysiłków wszystkich obywateli kraju dla doprowadzenia potencjału zbrojnego Polski do maksymalnej gotowości, wezwał cały zawód przedstawicieli handlowych i komisantów do jak najbardziej wydatnych ofiar na rzecz wewnętrznej pożyczki państwowej na rozbudowę lotnictwa wojskowego i artylerii przeciwlotniczej, a sam stawia się do dyspozycji w akcji propagandy i organizowania zapisów wspomnianej pożyczki“.

„Kresowa ziemia Wieluńska melduje Panu Premierowi gotowość poniesienia wszelkich ofiar na rzecz Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej i jednocześnie melduje, że zebrane 23.000 złotych na F. O. N. składa na ręce pana wojewody Józefowski“.

„Związek żydowskich inwalidów wojennych w Łodzi wyraża swą gotowość stanięcia w szeregach obrońców i czeka rozkazu, by nieść życie swoje w ofierze dla całości terytorialnej Rzeczypospolitej Polskiej“.

„Mieszkańcy miasta Dubienki powiatu hrubieszowskiego przesyłają Rządowi Rzeczypospolitej zapewnienie dalszej gotowości do pracy i ofiar w walce o mocarstwowe stanowisko Polski“.

—oOo—

Z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W dniu wczorajszym wyjechał do Londynu P. Min. Józef Beck.

Na dworcu żegnali P. Ministra ambasador W. Brytanii sir Kennard z członkami ambasady, wyżsi urzędnicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych z P. Wiceministrem J. Szembekiem na czele, przedstawiciele szeregu stowarzyszeń społecznych oraz liczne grono przedstawicieli prasy polskiej i zagranicznej.

P. Ministrówi towarzyszą: wicedyrektor departamentu politycznego p. Józef Poczciński oraz sekretarze pp. Starzeński i Rogóyski.

• • •

Prezydium Zarządu Głównego Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny wystosowało w sobotę następującą depeche:

„Pan pułkownik Józef Beck, Minister Spraw Zagranicznych Warszawa.“

W imieniu sześćset-tysięcznej rzeszy sfederowanych Polskich Związków Obrońców Ojczyzny przesyłamy Ci, drogi Pułkowniku i Ministrze, z głębi serc naszych płynące życzenia, byś realizując z żołnierszą wiernością i oddaniem zasadnicze wytyczne Wielkiego Marszałka, w dalszym ciągu osiągał wyniki zapewniające Najjaśniejszej

Rzeczypospolitej należne Jej stanowisko w świecie.

Za prezydium Zarządu Głównego Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny:

- (—) **plk. Skorobohaty-Jakubowski**,
urzędujący wiceprezes,
- (—) **dr Roman Górecki**,
prezes,
- (—) **kpt. dr Bronisław Burghardt**,
skarbnik generalny,
- (—) **mjr. Ludyga Laskowski**,
sekretarz generalny“.

—oOo—

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych

P. Minister Spraw Wojskowych gen. dyw. T. Kasprzycy przyjął w dniu 31 marca rb. delegację Zarządu Związku Izb i Organizacji Rolniczych R. P. w obecności szefa działu ekonomiczno-gospodarczego biura planowania M. S. Wojsk plk. Dugaja w osobach pp.: prez. Sobczyka, sen. Przedpeńskiego, Kleszczyńskiego, Wańkowicza, Maika i b. Min. Leśniewskiego. Delegaci oświadczyli P. Ministrowi, że rolnictwo polskie jest gotowe do wypełnienia swych obowiązków i podjęcia własnych wysiłków dla zapewnienia obrony interesów i honoru Narodu i Państwa.

Jednocześnie oświadczyli gotowość podporządkowania się wszelkim dyspozycjom władz wojskowych.

P. Minister Spraw Wojskowych T. Kasprzycy przyjął w sobotę dr. E. Wedla, który złożył na ręce P. Ministra czek na sumę 50.000 zł na F.O.N.

Szef gabinetu Min. Spraw Wojsk. plk. dypl. Władysław Kiliński przyjął w sobotę dr. Edwarda Świdarskiego, który złożył na ręce p. pułkownika sumę 1.000 zł na dozbrojenie lotnictwa.

—oOo—

Z Ministerstwa Skarbu.

W kwietniu płatne są następujące podatki:
do dn. 5 kwietnia — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w czasie od 16 — 31 marca rb.; do 20 kwietnia — tenże podatek pobrany w czasie o 1 — 15 kwietnia 1939 r.;

do dn. 7 kwietnia — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w marcu 1939 r.;

do dn. 15 kwietnia — pierwsza rata (półroczna) podatku dochodowego od uposażeń z tytułu różnicy, wynikającej z kumulacji uposażeń, otrzymanych w 1938 r.;

do dn. 25 kwietnia — zaliczka miesięczna na podatek obrotowy za 1939 r. w wysokości podatku przypadającego od obrotu, osiągniętego w marcu 1939 r. przez wszystkich płatników, prowadzących prawidłowe księgi handlowe;

do dn. 30 kwietnia — I rata (półroczna) podatku gruntowego za 1939 r.;

do dn. 30 kwietnia — I rata (półroczna) podatku od lokali za 1939 r.;

do dn. 1 maja — przedpłata na podatek dochodowy na rok podatkowy 1939 — przez osoby prawne, w wysokości połowy podatku, jaki przypada od zeznanego dochodu.

Ponadto płatne są w kwietniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

—oOo—

Z Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Na okres nieobecności P. Ministra Przemysłu i Handlu Antoniego Romana zastępować go będzie podsekretarz stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu p. Mieczysław Sokółowski.

—oOo—

Z Ministerstwa Komunikacji.

W sobotę P. Min. Komunikacji plk. Ulrych przyjął delegację Związku Drużyn Konduktorów K. P. z prezesem Napieralczukiem na czele, który w imieniu Związku zadeklarował na cele pożyczki dla rozbudowy lotnictwa wojskowego kwotę 10 tysięcy złotych, oraz delegację Związku Inżynierów Kolejowych z prezesem inż. Pietkiewiczem na czele, która imieniem Związku złożyła na zasilenie Funduszu Obrony Narodowej 2.000 złotych.

Prezydium Bezpartyjnego Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce zameldowało P. Ministrowi Komunikacji, że przyłączając się do ogólnopolskiego aktu, w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku obywatelskiego, subskrybowało w dniu 1 bm., na podstawie uchwały prezydium Związku z dnia 31 marca rb. Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej na kwotę 5.000 złotych.

• • •

Zarząd Główny Zjednoczenia Kolejowców Polskich, obradujący w Warszawie w dniu wczorajszym, powziął rezolucję, w której składa hołd sile zbrojnej narodu i jej Naczelnemu Wodzowi, Marszałkowi E. Śmigłemu-Rydzowi, jako najważniejszej ostoi honoru, praw i potęgi Rzeczypospolitej, oraz deklaruje pełną gotowość najofiarniejszego współdziałania z Armią na każdym polu i w każdym zakresie, wzywa cały ogół kolejowców polskich do największej czujności i gotowości w tych przełomowych chwilach, celem zapewnienia Państwu maximum warunków do decyzji i działania.

Jako wyraz tych poglądów Zarząd Główny Z. K. P. — niezależnie od ofiar, które będą złożone przez ogół członków Z. K. P. przy subskrypcji Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej — uchwala zakupić obligacje tej Pożyczki na sumę zł 50.000 ze środków organizacyjnych Zjednoczenia Kolejowców Polskich.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie podaje do wiadomości, że w celu udogodnienia odjeżdżającym z Warszawy oraz przejeżdżającym przez Warszawę podróżnym w okresie od 5.IV. godz. 16.00 do dnia 8.IV. godz. 18 m. 30, wyznaczono niezależnie od pociągów stałych pociągi dodatkowe i wprowadzono następujący porządek zajmowania miejsc w pociągach dalekobieżnych, stałych i dodatkowych, a mianowicie:

1) Do zajęcia miejsca w pociągach dalekobieżnych z kuponami uprawnień będą tylko ci podróżni odjeżdżający z Warszawy, którzy niezależnie od biletów kolejowych na przejazd posiadać będą specjalne kupony.

2) Podróżni, odjeżdżający z Warszawy pociągami dalekobieżnymi, powinni przy nabywaniu biletów żądać kuponów, uprawniających do zajęcia miejsc w pociągach.

3) Kupony będą wydawane bezpłatnie przez kolejowe kasy biletowe na dworcach: Warszawa Główna, Warszawa Wschodnia, Warszawa Wileńska i Warszawa Gdańska, oraz przez biura podróży „Orbis” i „Wagons Lits Cook” przy nabywaniu biletów na przejazd pociągami dalekobieżnymi do stacji położonych poza Żyrardowem, Sochaczewem, Tłuszczem, Mińskiem Mazowieckim, Otwockiem, Warką i Nasielskiem w kierunku Sierpca.

Dworzec Warszawa Wschodnia. Podróżni wyjeżdżający z tej stacji w kierunku wschodnim nie będą zaopatrywani w kupony, natomiast powinni posiadać je dla kierunku zachodniego.

Dworzec Warszawa Zachodnia. Podróżni wyjeżdżający z tej stacji pociągami dalekobieżnymi w kierunku wschodnim powinni posiadać oprócz biletów do Warszawy Głównej bilety wraz z kuponami na dalszy przejazd pociągami dalekobieżnymi. Podróżni wyjeżdżający z tejże stacji w kierunku zachodnim nie będą zaopatrywani w kupony.

4) Na kuponach oznaczono: Nr pociągu, kierunek jazdy oraz data i godzina odejścia pociągu. Kupony odróżniać się będą kolorami: klasa 1 — kolor różowy, klasa 2 — kolor niebieski, klasa 3 — kolor biały.

5) Sprzedaż biletów z kuponami na wyjazd w dniach od 5 kwietnia godzina 16 m. 00 do 8 kwietnia, godzina 18 m. 30 przez kasy biletowe i biura podróży „Orbis” i „Wagons Lits Cook” rozpocznie się już 4 kwietnia o godz. 8 m. 00 na dni następne, tj. 5, 6, 7 i 8 kwietnia.

6) Każdy podróżny ze względu na własną wygodę powinien wcześniej zaopatrzyć się w bilet z kuponem na przejazd pociągiem, którym zamierza wyjechać.

7) PP. Posłowie i Senatorowie oraz podróżni z biletami okręgowymi, okresowymi, bezpłatnymi i służbowymi, którzy mają zamiar wyjechać pociągami dalekobieżnymi z kuponami w dniach wyżej podanych, powinni również zaopatrzyć się w odpowiednie kupony.

Kupony takie będą wydawały kasy biletowe i biura podróży po okazaniu odpowiednich legitymacji poselskich i senatorskich lub biletów okręgowych, okresowych, bezpłatnych i służbowych.

8) Przy wyjściu na peron i wejściu do pociągu podróżni powinni mieć przygotowane do kontroli bilety wraz z kuponami.

9) W każdym wagonie pociągów dalekobieżnych z kuponami otwarte będzie tylko jedno wejście. Przed wejściem tym będzie stał konduktor i sprawdzał bilety i kupony.

10) Na każdym peronie w ustalonych miejscach obok ustawionych tablic stać będą specjalni informatorzy dla udzielania podróżnym informacji i wskazówek.

11) Wyjście na peron do odpowiednich pociągów będzie dozwolone na krótki czas przed ich odejściem.

12) Dla podróżnych przejeżdżających tranzytem przez Warszawę w pociągach dalekobieżnych stałych będą zarezerwowane osobne wagony, oznaczone tablicami z napisem „bez kuponów”.

W pociągach, w których nie będzie osobnych wagonów z tablicami „bez kuponów”, podróżni przejeżdżający tranzytem mogą zajmować miejsca w tych pociągach według wskazówek kon-

duktorów po okazaniu biletów na przejazd tranzytowy.

13) W dniach od 5.IV. godzina 16 m. 00 do 8.IV godzina 18 m. 30 podróżni wyjeżdżający do stacji w strefie podmiejskiej z Warszawy do Żyrardowa, Sochaczewa, Tłuszcza, Mińska Maz., Otwocka i Nasielska przewożeni będą bez kuponów pociągami podmiejskimi oraz tymi pociągami dalekobieżnymi, na które kupony nie będą wydawane.

Zebranie organizacyjne Naczelny komitetu pożyczki obrony przeciwlotniczej na Zamku Warszawskim.

W sobotę na Zamku odbyło się posiedzenie organizacyjne Naczelny Komitetu Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej.

Na zebranie, które odbyło się w obecności Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego i P. Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydzę jako protektorów Komitetu, przybyli: J. E. Prymas Polski ks. dr August Hlond, Prezes Rady Ministrów gen. dr Felicjan Sławoj Składkowski, Wicepremier inż. Eugeniusz Kwiatkowski, Marszałek Senatu płk. Bogusław Miedziński, w zastępstwie Marszałka Sejmu wicemarszałek płk. Zygmunt Wenda, Minister Spraw Wojskowych gen. Kasprzycki, prezes N. I. K. gen. dr Jakób Krzemieński, prezes Sądu Najwyższego dr Leon Supiński, prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego dr Bronisław Hełczyński, prezes Związku Miast i prezydent m. st. Warszawy Minister Stefan Starzyński, biskup polowy ks. dr Józef Gawlina, superintendent generalny kościoła ewangelicko-anglikańskiego ks. biskup dr Julian Bursche, superintendent kościoła ewangelicko-reformowanego ks. dr Stefan Skierski, głowa kościoła prawosławnego w Polsce arcybiskup metropolita Dyonizy, rabin naczelny prof. Schorr, liczni senatorowie i posłowie.

Z Obozu Zjednoczenia Narodowego obecni byli: gen. Stanisław Skwarczyński, płk. Adam Koc, Leopold Skulski, dr Bronisław Wojciechowski.

Na zebraniu reprezentowanych było również 7 stronnictw politycznych przez swych czołowych przedstawicieli.

Ze Stronnictwa Zachowawczego obecni byli: Janusz Radziwiłł oraz Stanisław Wańkowicz.

Ze Stronnictwa Narodowego: Zygmunt Berzowski, Tadeusz Bielecki, mec. Kazimierz Kowalski, prof. Roman Rybarski.

Z Organizacji Narodowo-Radykalnej — Aleksander Heinrich, Jan Jodziewicz i Witold Kozłowski.

Z Ruchu Chrześcijańsko-społecznego: dyr. Tadeusz Błażejewicz, Waclaw Bittner, Józef Chałczyński.

Ze Stronnictwa Ludowego: Maciej Rataj, Bruno Gruska, Stanisław Mikołajczyk, Andrzej Czap-ki i Józef Niecko.

Z Polskiej Partii Socjalistycznej: Tomasz Arciszewski, Mieczysław Niedziałkowski, Kazimierz Pużak, Wilhelm Topinek.

Z Partii Pracy: Władysław Tempka, Kazimierz Beyer.

Dalej obecni byli prezes Banku Polskiego dr Władysław Byrka, prezes P. K. O. dr Henryk Gruber, prezes Państwowego Banku Rolnego Maurycy Jaroszyński, prezes Banku Akceptacyjnego min. Kazimierz Stamirowski, prezes Komunalnych Kas Oszczędności min. Mikołaj Dolanowski.

Świat rolniczy, przemysłowo-handlowy, sfery kupieckie reprezentowali prezesi: P. Minister Czesław Klerner, Henryk Brun, Min. Henryk Strassburger, Andrzej Wierzbicki, Piotr Sobczyk, Władysław Malski, Adolf Bniński, Brunon Sikorski, Jan Rogowicz, dr Artur Potocki, P. Min. Ignacy Matuszewski, August Popławski, dr Waclaw Fajans, Marian Rapacki, Włodzimierz Seydlitz, prof. Adam Nowakowski, Adam Jeziorański, P. Min. August Zaleski, Maksymilian Friede, Ludwik Panenko, Julian Siennicki, Stanisław Seydenbeutel, Józef Landau, inż. Stefan Katelbach, Maurycy Przeworski, inż. Tadeusz Zamojski, Julian Glass i Rafał Szereszowski.

Federację P. Z. O. O. reprezentował prezes gen. dr Roman Górecki, Związek Rezerwistów i P. O. W. P. Min. Marian Zyndram-Kościałkowski, Zw. Legionistów — komendant naczelny Związku Legionistów P. Min. Juliusz Ulych, Związek Inwalidów Wojennych prezes Emil Wagner, Ligę Morską i Kolonialną prezes gen. Kwaśniewski, Polski Czerwony Krzyż — prezes gen. Osiński, Polski Biały Krzyż — Waclaw Staniszewski, Rodzinę Wojskową — Wanda Neugebauerowa, Rodzinę Policyjną — Leokadia Zamorska, Rodzinę Rezerwistów — p. Zofia Berbecka, Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet — p. Maria Matuszewska, Samopomoc Społeczna — p. Zofia Moraczewska, Rodzinę Kolejową — dyr. Robert Ceniowski, Organizację Młodzieży Pracującej — gen. Jan Jur-Gorzechowski, Związek Strzelecki — prezes Franciszek Paschalski, Związek Młodej Wsi — Stanisław Gierat, Centralną Komisję Porozumiewawczą Związku Pracowników — Czesław Pawłowski, prezes Rady Naczelnej Zw. Pracowni-

Podróżni wyjeżdżający do stacji podmiej- skich na odcinku od Warszawy do Warki prze- wożeni będą bez kuponów wszystkimi pociągami dalekobieżnymi w wagonach dla podróżnych tranzytowych.

Uwaga: Kupony uprawniają tylko do wej- ścia do wagonu. Równocześnie Dyrekcja uprasza podróżnych o zachowanie porządku przy wsiada- niu do wagonów i o stosowanie się do wskazó- wek służby kolejowej.

ków Samorządu Terytorialnego — Antoni Pachol- czyk, prezes Międzyzwiązkowego Komitetu Pra- cowników Państwowych — Stanisław Kwiatkow- ski, prezes Naczelnej Izby Lekarskiej — Mieczys- ław Michałowicz, wiceprezes Zjednoczonych Związków Zawodowych — Marian Wojtek-Mali- nowski, wiceprezes Związku Nauczycielstwa Pol- skiego — Zygmunt Nowicki, prezes Unii Związków Pracowników Umysłowych — Ludwik Grigo- łajtis, prezes P. A. L. — Waclaw Sieroszewski, prezes Związku Wydawców — Feliks Mrozowski, prezes Tow. Literatów i Dziennikarzy — Konrad Olchowicz, prezes Związku Literatów — Ferdynand Goetel, prezes Związku Dziennikarzy R. P. Mieczysław Wyżel-Ścieżyński, dyrektor Polskie- go Zw. Wydawców Dzienników i Czasopism — Stanisław Kauziłk, prezes Klubu Sprawozdawców Lotniczych — Tadeusz Miciukiewicz.

Posiedzenie zaigaił gen. Berbecki w nastę- pujących słowach:

„Z upoważnienia Najdostojniejszych Protektor- ów Pożyczki, Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Marszałka Polski, mam zaszczyt powitać wielce szanownych państwa i podziękować za tak liczne przybycie. Na Przewodniczącego Komitetu mam honor zaprosić J. E. Prymasa Polski ks. kar- dynała Augusta Hlonda”.

Objawszczy przewodnictwo, ks. kardynał Hlond zaprosił na Wiceprzewodniczących zebrania Pa- nią Prezydentową Mościcką i P. Marszałka Sena- tu płk. Miedzińskiego, po czym oddał głos P. Wi- cepremierowi Kwiatkowskiemu.

„**Najdostojniejszy Panie Prezydencie, Panie Marszałku, Szanowne Panie i Panowie.**

Gdy przed miesiącem nakreślony został pierw- szy projekt dyskusyjny uruchomienia nowej We- wnętrzej Pożyczki Państwowej, pożyczki prze- znaczona zgodnie z intencją Pana Marszałka Śmigłego - Rydza na cele wzmocnienia obrony przeciwlotniczej, to mieliśmy wówczas na uwa- dze przede wszystkim zagadnienia finansowe i ekonomiczne.

Rok 1937 i 1938 przyniósł dość poważne uzdrowienie i upłynnienie naszego rynku pie- niężnego. Po okresie wielkiego kryzysu, przeła- manego przede wszystkim dzięki zwiększonej energii i pracy samego społeczeństwa polskiego, ustąpiła się w Polsce pomyślniejsza koniunktura. Coraz wyraźniej poczęła wzrastać produkcja, wzrastało systematycznie zatrudnienie, wrosły realne zarobki rzesz pracowniczych, wzrastać po- częły obroty w naszym handlu wewnętrznym i zagranicznym, zjawiała się ponownie dochodo- wość w procesach gospodarczych, a wraz z nią wzmacniać się poczęły dochody Skarbu Państwa.

W roku 1938 kursy papierów procentowych wrosły o 20 procent, kursy akcji o 36 procent. Pomimo zmniejszenia mechanicznego nacisku fi- skalnego w r. 1938/39 wpływy z podatku dochodo- wego wrosły o 25 procent w porównaniu z rokiem ubiegłym. Pomimo szeregu trudności za- równo w dziale dochodowym, jak i w zakresie wydatków w budżecie zwyczajnym, został on wy- konany prawidłowo i nie wymagał drenażu ry- nku pieniężnego dla pokrywania deficytu. Pomimo kilkakrotnych, głębszych perturbacji pieniężnych, spowodowanych wypadkami zewnętrzno-politycz- nymi—budżet nadzwyczajny, związany z wykona- niem planów inwestycyjnych i niektórych robót publicznych, budżet — jak na stosunki polskie, w okresie bezpośrednio pokryzysowym — bardzo poważny został wykonany w zakresie finansowym prawie idealnie w 100 procentach.

W tych okolicznościach, po 4-letniej przerw- wie — wydawało się, że z punktu widzenia przy- gotowania rynku polskiego w zasadzie można było otworzyć subskrypcję na nową pożyczkę we- wnętrzną. Ale nawet przy pozytywnej odpowiedzi na to pierwsze pytanie „czy można?” powstała konieczność odpowiedzi i na drugie pytanie „czy należy?”.

Nasze wysiłki inwestycyjne rozwijają się od kilku lat w dwu kierunkach. Pierwszy to syste- matyczne wyposażenie terenu w takie fundamen- talne wartości techniczne, które umożliwić będą każdej aktywnej jednostce, a przede wszystkim każdemu Polakowi, unowocześnie i spotęgowa- nie własnego gospodarstwa. W imię tej przesłanki zapoczątkowaliśmy w nieco szerszych rozmiarach—rozbudowę źródeł energetycznych wodnych i gazowych, rozbudowę linii komunikacyjnych, re- gulację rzek, melioracje podstawowe, wskazanie możliwości eksploatacyjnych własnych surowców

i dalszą rozbudowę inwestycji związanych z historycznie i narodowo naszym wybrzeżem morskim.

Drugi kierunek, to wysiłki w zakresie spotęgowania naszego potencjału militarnego. Mierząc to zagadnienie skalą doktrynalną i teoretyczną, można sądzić może, że te nakłady są ekonomicznie martwe. Tak się je przecież ocenia w wielu państwach obcych. Ale — w granicach najzupełniejszego obiektywizmu — możemy stwierdzić to z całym naciskiem, iż w warunkach polskich nasze poczynania w zakresie inwestycyjno-zbrojeniowym — są dużym aktywem nie tylko politycznym, ale i gospodarczym i to w znaczeniu całkiem bezpośrednim.

Przemysł polski w czasie wielkiej wojny został poważnie zniszczony, gdy w innych państwach przeżywał okres rozbudowy i modernizacji. Po wojnie wysiłek polski skierował się ku odbudowie zniszczeń — głównie przy pomocy własnych kapitałów. Nie korzystaliśmy z takiej obfitości obcych kredytów, jak inne narody w okresie powojennym.

Dlatego nasza produkcja przemysłowa była droga i mniej odporna na kryzys, niż gdzieś indziej. Dlatego też nasza produkcja przemysłowa nie mogła wchłaniać dostatecznie szybko części przyrostu ludnościowego.

Impulsem wielkiego procesu modernizacji naszego przemysłu stały się zamówienia wojskowe. Inwestycje maszynowe w przemyśle polskim wzrosły ostatnio o kilkadziesiąt procent.

To są aktywa bezpośrednie i trwałe realizacji planu dozbrojenia Polski w skali jej potrzeb. Ale i skutki pośrednie — nie są mało znaczące.

To też myśl — dalszego spotęgowania planów w zakresie dozbrojenia, myśl powiększenia normalnego już od lat kilku wysiłku inwestycyjnego o sumy, które dodatkowo zmobilizuje się w r. 1939 na prywatnym rynku lokacyjnym — wydawała się nie tylko uzasadniona, ale i pociągająca.

Mimo to tendencja rozpisania nowej Pożyczki Wewnętrznej nie była wolna od pewnych zastrzeżeń, szczególnie z punktu widzenia dalszego rozwoju konsumpcji wewnętrznej i dalszego utrwalania pomyslnego ewolucji na rynku pieniężnym.

Ale właśnie wówczas toczył się poczęła nowa lawina wypadków politycznych w Europie.

Już nie odgłosy dalekich konfliktów, dalekich burz wyładujących się w odległości tysięcy kilometrów od Polski, ale w bezpośrednim naszym sąsiedztwie, w zasięgu naszych żywotnych interesów poczęły zachodzić gwałtowne reakcje i przemiany.

Na oczach naszych rozegrało się wyjątkowe w historii widowisko, które musiało zelektryzować setki milionów ludzi w całym świecie. Ani bogactwo narodowe, ani ważkie sojusze, ani technika uzbrojenia, ani nawet uległość wobec żądań obcych nie ochroniły sąsiedniego nam narodu przed utratą niepodległości.

Nie mamy w tej chwili powodu do oceny tego zjawiska w jego całokształcie politycznym.

Jedno jest niewątpliwe dla nas: nie ma w dzisiejszym świecie i we współczesnej rzeczywistości innej obrony własnej niepodległości, własnej całości i własnego honoru — jak tylko własna, żywa siła związana z wolą walki i wolą zwycięstwa (oklaski).

Silę naszą — na którą tak wielki nacisk kładł Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski — możemy spotęgować ciągłą, twórczą pracą i wielką, patriotyczną ofiarnością na rzecz narodowej armii. Wolę walki — ustalamy we własnej duszy, gdy stwierdzamy, że nie zamienimy prawdziwej niepodległości politycznej i gospodarczej naszego państwa ani na żadne traktaty, ani na miraż wielkiej symbiozy gospodarczej, zbudowanej na płaszczyźnie zależności politycznej. I wreszcie wolę zwycięstwa realizujemy wówczas, gdy zdajemy egzamin wewnętrznej karności i spistości, gdy w obliczu wielkich zagadnień przyszłości — świadomie przekreślamy drobne urazy przeszłości, gdy przedstawiciele wszystkich warstw i wszystkich polskich ugrupowań chcą i umieją z podziwu godną solidarnością realizować jeden postulat i jedną wspólną myśl.

Jesteśmy wewnętrznie głęboko przepojeni tendencją pokoju i przyjaznego współzycia z innymi narodami. Pokój — uczciwy i długotrwały — współpraca rzetelna i nieegoistyczna, to konieczna atmosfera dla realizacji naszych wielkich celów i planów państwowych i narodowych. Ale też nikogo bardziej niż nas nie nauczyły tragiczne wypadki 18 i 20 wieku — że niepodległość jest wartością niepodzielną. Kto decydował by się na rezygnację z najmniejszej cząsteczki tej wartości, ten utraci ją w całości, budząc raczej powszechną odragę w świecie niż współczucie.

Z nikim więc jej dzielić nie będziemy, i wobec tej alternatywy całe nasze społeczeństwo staje zwarte, solidarne, opanowane jednym pragnieniem, pragnieniem walki o zwycięstwo, jeżeli walka o najmniejszą choćby część naszej niepodległości stanie się konieczną. Nie mamy pod tym względem najmniejszego nawet wahania.

W tej atmosferze powróciła pod obrady myśl o nowej, wewnętrznej pożyczce państwowej na cele rozbudowy lotnictwa wojskowego i uzupeł-

nienia artylerii przeciwlotniczej ponad normalny program realizowany przez Min. Spraw Wojskowych w oparciu — jak corocznie — o znaczne kredyty z instytucji finansowych.

Rząd i Minister Skarbu są formalnymi inicjatorami tej pożyczki. Ale inicjatorem faktycznym jest — mówię to bez wszelkich retywicznych przenośni — samo społeczeństwo polskie zsolidaryzowane głęboko z armią polską i jej Wodzem (oklaski). Wola ta narastała tak konkretnie z godziny na godzinę, że jakiegokolwiek opóźnienie czy wahanie Ministra Skarbu byłoby jawnym błędem.

Pierwsze godziny i pierwsze dni po ogłoszeniu decyzji Rady Ministrów — zademonstrowały realnie, jak silne i głębokie są więzy moralne i polityczne, które łączą nas wszystkich — niezależnie od ugrupowań politycznych — w jedną, jednakowo odczuwającą rodzinę polską, zdolną do olbrzymiego wysiłku, gdy idzie o całość i honor naszej ojczyzny.

Zdaje mi się, że historia kiedyś zapisze, iż w tych trudnych dniach marcowych 1939 r. społeczeństwo polskie odniosło pierwsze dość znaczne zwycięstwo. Zwycięstwo ofiarności, energii, solidarności, zwycięstwo woli budowania swej przyszłości w oparciu o własne tylko siły. Być może, że to polskie zwycięstwo wewnętrzno-polityczne przyczyni się do utrwalenia pokoju zewnętrzno-politycznego i to nie tylko dla nas, ale i dla innych narodów w Europie. Ono bowiem stało się sprawdzianem dojrzałości politycznej narodu polskiego — a fakt ten już obecnie nie pozostał bez skutków zewnętrzno-politycznych.

Gdy ongiś Ludwik 14-ty pytał min. Colbert'a — dlaczego potężna i wielka Francja nie może pokonać małej Holandii — Colbert odrzekł: potęga kraju nie tyle zależy od obszaru, co od charakteru jego mieszkańców. Trudno nam będzie zwyciężyć Holendrów, gdyż są oni energiczni, ofiarni, zdecydowani i solidarni w walce o swoją wolność.

Nie czuję się uprawnionym do wyrażenia podziękości społeczeństwu i organizacjom politycznym i gospodarczym, organizacjom zawodowym i prasie polskiej — które na całej przestrzeni państwa — od Gdyni aż po granicę polsko-węgierską i od Wilna aż po Bogumin i Jabłonków — zajęły tak zdecydowane stanowisko w akcji dalszego przyspieszenia i sfinansowania rozwoju naszej obrony przeciwlotniczej. Polska jest naszą wspólną i równą własnością.

Mogę tylko wyrazić tę prawdę, że w tych dniach trudnych i ważnych nie niepokój — ale duma z przynależności do narodu polskiego była udziałem bardzo wielu obywateli (oklaski).

To jest najlepszą atmosferą dla powodzenia tej pożyczki, którą podjęliśmy pod hasłem: **Naród — swej armii i sobie (oklaski)**.

Po przemówieniu P. Wicepremiera komisarz generalny pożyczki gen. Berbecki odczytał projekt odezwy skierowanej do społeczeństwa. (odezwę tę podajemy niżej).

Po jednogłośnie przyjęciu odezwy nastąpiło składanie na niej podpisów przez zebranych. Pierwszy podpis złożył Pan Prezydent Rzeczypospolitej, następnie Pan Marszałek Polski E. Śmigły-Rydz, prymas Polski ks. kardynał Hlond, P. Prezes Rady Ministrów, Ministrowie i wszyscy zebrani.

W czasie składania podpisów p. Julian Glass złożył na ręce gen. Berbeckiego na rzecz pożyczki obrony przeciwlotniczej złotą papierosnicę, wagi 250 gr.

Na zebraniu w dn. 1-szym b. m. Ogólnopolskiego Komitetu Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej pod Wysokim Protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego i P. Marszałka Polski Edwarda Śmigłego-Rydza uchwalono następującą odezwę do społeczeństwa: **Polacy**.

Zyjemy w czasach niezwykłych, w których tylko siła daje wolność a zbrojne pogotowie i nieustająca czujność — zabezpieczają spokojną pracę narodów.

Naród Polski, zjednoczony wokół swej armii i Naczelnego Wodza w spokoju i z godnością oczekuje wszystkiego, cokolwiek może go spotkać na drodze jego rozwoju. Jesteśmy gotowi bronić kart naszej historii ostrzem bagnatów, hukiem dział i warkotem stalowych ptaków.

W obliczu rozgrywających się obecnie zdarzeń musimy — według słów Naczelnego Wodza — pracować „choćaby w krzyżach trzeszczało” i „o sile nie zapomnieć”.

Musimy być silni i potężni, aby utrzymać poszanowanie naszych praw u wrogów i miłość u przyjaciół.

Musimy być uzbrojeni, aby móc jaknajdłużej w spokoju pracować.

Musimy być w każdej chwili gotowi do spełnienia najwznioślejszego obowiązku — obrony Ojczyzny.

Polacy — Rząd Rzeczypospolitej postanowił rozpiąć wewnętrzną pożyczkę państwową, przeznaczoną na rozbudowę naszych sił powietrznych i wzmocnienie artylerii przeciwlotniczej.

Pamiętajcie, iż każdy nowy samolot, każde nowe działo przeciwlotnicze, to zwiększona gwarancja pokoju dla Polski, a pracy i dobrobytu dla

jej obywateli. Niechaj całą Polskę okryją skrzydła samolotów, niech ją ochraniają liczne baterie przeciwlotnicze.

Niechaj rozlegnie się wielki głos wszystkich żyjących w świecie Polaków:

„Dozbroimy Polskę w powietrzu”.

„Nabywajmy Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej”.

Warszawa, 1 kwietnia 1939 r.”.

Odezwę podpisali: **Aleksandra Piłsudska, Maria Mościcka, Marta Rydz-Śmigłowa, gen. dr Felician Sławoj Składkowski** — Prezes Rady Ministrów, **inż. Eugeniusz Kwiatkowski** — Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Skarbu, **gen. Tadeusz Kasprzycki** — Minister Spraw Wojskowych, **prof. Wacław Makowski** — Marszałek Sejmu, **płk. Bogusław Miedziński** — Marszałek Senatu, **gen. dr Jakub Krzemiński** — prezes N. I. K., **Leon Supiński** — prezes Sądu Najwyższego, **dr Bronisław Helczyński** — prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego, **Stefan Starzyński** — prezes Związku Miast i prezydent m. st. Warszawy, **prof. dr Włodzimierz Antoniewicz** — rektor Uniwersytetu J. Piłsudskiego, **prof. inż. Józef Zawadzki** — rektor Politechniki Warszawskiej, **prof. Wojciech Jastrzębowski** — rektor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Ks. kardynał August Hlond — prymas Polski, **ks. Józef Gawlina** — biskup polowy W. P., **ks. biskup dr Julian Bursche** — superintendent generalny Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, **ks. Stefan Skierski** — superintendent Kościoła Ewangelicko-Reformowanego, **arcybiskup metropolita Dionizy** — głowa Kościoła Prawosławnego w Polsce, **prof. dr Mojżesz Schorr** — rabin naczelny.

Jan Dębski — senator R. P., **Kazimierz Fudakowski** — senator R. P., **gen. Andrzej Galica** — senator R. P., **Tadeusz Katelbach** — senator R. P., **Stanisław Miłaszewski** — senator R. P., **Błażej Stolarski** — senator R. P., **Wacław Długosz** — poseł na Sejm R. P., **inż. Jan Henryk Jedynak** — poseł na Sejm R. P., **Klemens Kaczorowski** — poseł na Sejm R. P., **Stefania Kudelska** — posłanka na Sejm R. P.

Gen. Stanisław Skwarczyński — szef Obozu Zjednoczenia Narodowego, **dr Adam Koc** — O. Z. N., **Zdzisław Lechnicki** — O. Z. N., **Leopold Skulski** — O. Z. N., **płk. Zygmunt Wenda** — O. Z. N., **dr Bronisław Wojciechowski** — O. Z. N., **ks. Janusz Radziwiłł** — Stronictwo Zachowawcze, **Stanisław Wańkiewicz** — Str. Zach., **redaktor Zygmunt Berezowski** — Str. Narodowe, **dr Tadeusz Bielecki** — S. N., **prof. Władysław Folkierski** — S. N., **mec. Kazimierz Kowalski** — S. N., **prof. Roman Rybarski** — S. N., **Antoni Goerne** — Organizacja Narodowo-Radykalna, **Aleksander Heinrich** — O. N. R., **Jan Jodzewicz** — O. N. R., **inż. Witold Kozłowski** — O. N. R., **dyr. Tadeusz Błażewicz** — Ruch Chrześcijańsko-Społeczny, **Wacław Bittner** — R. Ch. Sp., **Józef Chaciński** — R. Ch. Sp., **Franciszek Urbański** — R. Ch. Sp., **Maciej Rataj** — Str. Ludowe, **Bruno Gruszka** — Str. Lud., **Stanisław Miłojajczyk** — Str. Ludowe, **Andrzej Czapki** — Str. Lud., **Józef Niećko** — Str. Lud., **Tadeusz Arciszewski** — Polska Partia Socjalistyczna, **Mieczysław Niedziałkowski** — P. P. S., **Kazimierz Pużak** — P. P. S., **Wilhelm Topinek** — P. P. S., **Zygmunt Zuławski** — P. P. S., **gen. Józef Haller - Hallenburg** — Partia Pracy, **dr Władysław Tempka** — P. Pracy, **Kazimierz Beyer** — Partia Pracy.

Władysław Byrka — prezes Banku Polskiego, **dr Henryk Gruber** — prezes Pocztowej Kasy Oszczędnościowej, **dr Maurycy Jaroszyński** — prezes Państwowego Banku Rolnego, **Kazimierz Stamirowski** — prezes Banku Akceptacyjnego, **Mikolaj Dolanowski** — prezes Związku Komunalnych Kas Oszczędności.

Inż. Czesław Klarnier — prezes Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, **Henryk Brun** — prezes Związku Kupców Polskich, **Henryk Strasburger** — prezes Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, **Andrzej Wierzbicki** — dyrektor Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, **Piotr Sobczyk** — prezes Związku Izb i Organizacji Rolniczych, **Władysław Malski** — prezes Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych, **Adolf hr. Bniński** — prezes Rady Naczelnej Organizacji Ziemiańskich, **Brunon Sikorski** — wiceprezes Rady Naczelnej Kupiectwa Polskiego, **Jan Rogowicz** — prezes Centralnego Związku Średniego i Drobnoego Przemysłu, **dr Artur hr. Potocki** — prezes Komitetu Nadzorczego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego, **Ignacy Matuszewski** — prezes dyrekcji Towarzystwa Kredytowego Miejskiego, **August Popławski** — prezes Towarzystwa Kredytowego Ziemiańskiego, **dr Wacław Fajans** — prezes Związku Banków, **Marian Rapacki** — prezes Związku Spółdzielni Spożywców „Społem”, **Włodzimierz Seydlitz** — prezes Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych, **prof. Adam Nowakowski** — naczelny dyrektor Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych, **Jan Adam Jeziorański** — prezes Związku Zakładów Ubezpieczeń w Polsce, **August hr. Zalesski** — prezes Banku Handlowego w Warszawie, **Maksymilian Friede** — prezes Zrzeszenia Przedstawicieli Handlowych i Komisantów, **Józef Zychliński** — prezes Rady Naczelnej Polskiego Prze-

